

Sygn. akt I C 1887/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

16 września 2014 roku

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I. Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Rafał Cieszyński

Protokolant Ewelina Kiałka

po rozpoznaniu na rozprawie 16 września 2014 roku we Wrocławiu

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Handlowego i Usługowego (...) Spółka z o.o. z siedzibą we W.

przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu (...) we W.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Handlowego i Usługowego (...) Spółka z o.o. z siedzibą we W. na rzecz Skarbu Państwa – (...) kwotę 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

III. obciąża Skarb Państwa brakującą opłatą od pozwu od obowiązku uiszczenia której powód został zwolniony.

Sygn. akt I C 1887/12

UZASADNIENIE

Pozwem z 21 grudnia 2012 roku powód Przedsiębiorstwo Produkcyjno -Handlowe i Usługowe (...) Spółka z o.o. z siedzibą we W. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu (...) we W. na jego rzecz kwoty 112.214,52 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 02 marca 2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych, w tym kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł oraz opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

W uzasadnieniu swojego żądania powód podał, że Komornik Sądowy przy Sądzie (...) dla W. we W. B. G. prowadził przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzyciela (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W.. Przedmiotem egzekucji było prawo użytkowania wieczystego nieruchomości zabudowanej położonej przy ulicy (...) we W. wraz z prawem własności posadowionych na niej budynków i budowli stanowiących odrębne od gruntu nieruchomości. Do egzekucji tej przyłączyli się również inni wierzyciele, a nadzór nad nią sprawował Sąd (...) dla W.. Dalej powód wskazał, że 29 kwietnia 2008 roku nieruchomość ta była przedmiotem licytacji publicznej, w wyniku której została ona sprzedana za cenę 3.205.000 zł. Postanowieniem z 30 czerwca 2008 roku nastąpiło przysądzenie na rzecz nabywcy licytacyjnego prawa użytkowania wieczystego oraz własności budynków. Powód podał, że z uwagi na przedłużający się brak dalszych czynności w postępowaniu egzekucyjnym 05 września 2008 roku wniósł skargę na zaniechanie komornika. Sąd uwzględnił skargę nakazując jednocześnie komornikowi sporządzenie projektu planu podziału kwoty uzyskanej z licytacji nieruchomości i przedłożenie go Sądowi wraz z aktami egzekucyjnymi w terminie 14 dni. Powód wskazał, że komornik nie wykonał tego zobowiązania w określonym terminie ani też nie usprawiedliwił swojego zaniechania. Nie reagował też na kolejne ponaglenia i wezwania Sądu w tym przedmiocie ani na pisma wierzycieli. Powód podał, że w tej sytuacji, pismem z 25 marca 2009 roku, ponownie wystąpił ze skargą na czynności komornika,

a pismem z 05 maja 2009 roku złożył skargę na naruszenie prawa strony do przeprowadzenia i zakończenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy egzekucyjnej. Do postępowania w sprawie wywołanej skargą w charakterze strony przystąpił Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu (...) dla W. we W., który w odpowiedzi na pozew wskazał, iż brak przedstawienia przez komornika niezbędnej informacji o stanie egzekucji oraz niezłożenie akt egzekucyjnych, pomimo wezwania, uniemożliwiło Sądowi samodzielne sporządzenie planu podziału, a ignorowanie przez komornika wezwań i ponagleń Sądu oraz brak współdziałania z jego strony mogło doprowadzić do przewlekłości postępowania. Ostatecznie, na skutek kolejnej interwencji Prezesa Sądu z 06 kwietnia 2009 roku, pracownik komornika sądowego dostarczył Sądowi akta egzekucyjne 17 kwietnia 2009 roku.

W ocenie powoda, uwzględniając stopień skomplikowania sprawy egzekucyjnej, wielość wierzycieli oraz treść art. 1035 k.p.c. (w brzmieniu sprzed nowelizacji z 2005 roku), komornik wprawdzie nie miał obowiązku sporządzenia planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, jednakże miał obowiązek czynnie i bezzwłocznie współdziałać z Sądem w tym zakresie, w szczególności poprzez przekazanie akt sprawy i udzielanie wszelkich niezbędnych informacji. Zdaniem powoda, komornik winien był wykonać te czynności najpóźniej do 27 grudnia 2008 roku, zaś dalsze opóźnienie i bezczynność w tym zakresie uznać należy za nieuzasadnione i sprzeczne z prawem. Powód zarzucił, iż w tej sytuacji Komornik Sądowy przy Sądzie (...) dla W. we W. B. G. dopuścił się nieuzasadnionej zwłoki w zakresie przekazania akt egzekucyjnych Sądowi, trwającej od 28 grudnia 2008 roku do 17 kwietnia 2009 roku i w związku z tym odpowiada za szkodę wyrządzoną powodowi, a polegającą na tym, iż przez czas jego opieszałości naliczane były wierzycielom odsetki ustawowe od zaległych należności, które w sumie za okres od 28 grudnia 2008 roku do 17 kwietnia 2009 roku wyniosły 112.214,52 zł (po pomniejszeniu o kwotę oprocentowania sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości, a złożonej na rachunku depozytowym Sądu).

Niezależnie od powyższego powód wskazał, że przed wystąpieniem z niniejszym powództwem toczyło się z jego wniosku postępowanie o zawezwanie pozwanego do próby ugodowej, w trakcie którego Skarb Państwa – Prezes Sądu (...) we W. odmówił zawarcia ugody.

Zdaniem powoda legitymacja bierna Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Prezesa Sądu (...) we W., wynika z okoliczności, iż Skarb Państwa ponosi solidarną odpowiedzialność z komornikiem za szkody przez niego wyrządzone na skutek niezgodnego z prawem zaniechania przy wykonywaniu czynności (art. 23 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji) zaś Prezes Sądu (...) jest organem właściwym do podejmowania czynności za Skarb Państwa w sprawach z zakresu czynności administracji sądowej w stosunku do sądów rejonowych na obszarze właściwości sądu okręgowego oraz nadzoru nad działalnością tych sądów (art. 37a § 2 w zw. z art. 37b § 1 ustawy z 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych).

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa – Prezes Sądu (...) we W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym na podstawie przepisu art. 11 ust. 3 ustawy z 08 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – (...).

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany zarzucił w pierwszej kolejności, iż żądanie powoda jest nieuzasadnione zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. W ocenie pozwanego przesłankami jego odpowiedzialności odszkodowawczej są szkoda, zdarzenie ją wyrządzające (w tym przypadku niezgodne z prawem działanie bądź zaniechanie komornika) i związek przyczynowy. Odnosząc się do kwestii odpowiedzialności komornika za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności pozwany podniósł, że chodzi tu o działanie lub zaniechanie niezgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Tymczasem w ocenie pozwanego, regulacja art. 1035 k.p.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji, nie nakładała na komornika obowiązku sporządzania projektu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, a ponadto termin do przekazania akt sprawy Sądowi nie wynikał z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, co tym samym nie daje podstaw do przypisywania komornikowi sądowemu zaniechania w rozumieniu art. 23 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Niezależnie od powyższego pozwana zarzuciła, że nawet jeśliby przyjąć, że w istocie w niniejszej sprawie miało miejsce zaniechanie komornika, to nie pozostaje ono w bezpośrednim związku przyczynowym z rzekomą

szkodą powoda. Pozwany dodał, że poprzednio obowiązujący przepis nie wskazywał konkretnie w jakim terminie sąd sporządza plan podziału, a zatem nie ma bezpośredniego związku przyczynowego pomiędzy przekazaniem akt egzekucyjnych Sądowi a sporządzeniem przez Sąd planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Wskazał, że już sam stopień skomplikowania sprawy toczącej się w postępowaniu egzekucyjnym, jak również wielość wierzycieli uzasadnia sporządzenie przez sąd postanowienia w przedmiocie sporządzenia planu podziału w takim terminie, w jakim w okolicznościach danej sprawy jest to możliwe. Tym samym nawet gdyby komornik sądowy przekazał akta wcześniej nie jest to równoznaczne z tym, że Sąd wcześniej wydałby postanowienie odnośnie sporządzenia planu podziału. Zdaniem pozwanego powód nie wykazał też, iż poniósł szkodę we wskazanej w pozwie wysokości. Pozwany podniósł, że odsetki od sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości, złożonej na rachunku sum depozytowych Sądu były naliczane cały czas aż do daty zaspokojenia wierzycieli ujętych w planie podziału, a zatem dłuższy okres oczekiwania na projekt planu podziału powodował naliczanie wyższych odsetek, które następnie były przeznaczane na rzecz wierzycieli powoda, pomniejszając tym samym jego dług.

Niezależnie od powyższego pozwany zgłosił zarzut przedawnienia roszczenia wskazując, że przedawniło się ono 28 grudnia 2011 roku, to jest z upływem 3letniego terminu liczonego na podstawie art. 442¹ § 1 k.c. od dnia, w którym powód dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, to jest od 28 grudnia 2008 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny, istotny dla rozstrzygnięcia sprawy:

Komornik Sądowy przy Sądzie (...) dla W. we W. B. G. wszczął i prowadził przeciwko dłużnikowi Przedsiębiorstwu Produkcyjno - Handlowemu i Usługowemu (...) Spółka z o.o. z siedzibą we W. postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzyciela (...) Sp. z o.o. we W. z 21 kwietnia 2004 roku, na podstawie tytułu wykonawczego – aktu notarialnego z 10 grudnia 2002 roku (Rep. A. nr (...)) wraz z postanowieniem Sądu (...) dla W. I Wydział Cywilny z 05 kwietnia 2004 roku (sygn. akt I Co 494/04).

Przedmiotem egzekucji, prowadzonej pod sygnaturą akt KM 706/04, były nieruchomości powoda położone we W. przy ul. (...), w tym prawo użytkowania wieczystego nieruchomości zabudowanej, położonej przy ul. (...) we W., działka (...), o powierzchni 868 m⁽²⁾, obręb G. wraz z prawem własności posadowionego na niej budynku i innych urządzeń stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności. Nadzór nad toczącym się przeciwko powodowi postępowaniem egzekucyjnym prowadził Sąd (...) dla W. Wydział I Cywilny (sygn. akt I Co 1704/04).

(dowód: dokumenty w aktach KM 706/04: wniosek o wszczęcie egzekucji z nieruchomości z 21 kwietnia 2004 roku k. 1-2, zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z nieruchomości k. 4-5,

akta I Co 1704/04)

W toku postępowania, do egzekucji z nieruchomości dłużnika sukcesywnie przyłączali się kolejni liczni wierzyciele Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Handlowego i Usługowego (...) Spółki z o.o. z siedzibą we W., w tym m.in. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział W., Naczelnik Urzędu Skarbowego W., Gmina W., Skarb Państwa-Prezydent W..

(dowód: dokumenty w aktach KM 706/04: zgłoszenia wierzytelności, k. 394-396, 400-400v, 402-403, 405-410, 442-442v, 471, zaświadczenie z 18 czerwca 2008 roku k. 467,

dokumenty w aktach I Co 1704/04: zawiadomienia o wszczęciu egzekucji k. 151, 309, 339, 735, 906, 911, 916, 926, 931, 936, 946, 987, 1002, 1019, 1028, 1033, 1048, 1155, 1065, 1070, 1155)

16 lutego 2006 roku został sporządzony protokół opisu i oszacowania nieruchomości położonej przy ul. (...) we W., w którym wartość praw do nieruchomości została określona na kwotę 661.200 zł.

(dowód: dokument w aktach KM 706/04: protokół opisu i oszacowania nieruchomości z 16 lutego 2006 roku k. 134-139)

29 kwietnia 2008 roku w Sądzie (...) dla W. we W. odbyła się pierwsza licytacja prawa użytkowania wieczystego nieruchomości zabudowanej, położonej przy ul. (...) we W.. W jej wyniku wyłoniono nabywcę w osobie T. G., która zaoferowała najwyższą cenę w wysokości 3.205.000 zł. Cena sprzedaży, po potrąceniu złożonej wcześniej rękojmi w kwocie 66.120 zł, została uiszczona przez nabywcę 20 czerwca 2008 roku. Postanowieniem z 30 czerwca 2008 roku Sąd (...) dla W. we W. Wydział I Cywilny przysądził prawo użytkowania wieczystego nieruchomości położonej przy ul. (...) we W. oraz związane z tym prawem prawo własności budynku oraz innych urządzeń na rzecz T. G.. Postanowienie uprawomocniło się 30 września 2008 roku.

(dowód: dokument w aktach I Co 1704/04: protokół licytacji z 29 kwietnia 2008 roku k. 1055-1062, postanowienie z 30 czerwca 2008 roku k. 1010-1011)

Pismem z 14 lipca 2008 roku komornik B. G. poinformował dłużnika – Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Handlowe i Usługowe (...) Spółkę z o.o. z siedzibą we W. o wyniku licytacji nieruchomości, wskazując jednocześnie, że nie otrzymał dotychczas z Sądu sprawującego nadzór nad tą egzekucją wezwania do sporządzenia projektu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji.

(dowód: dokument w aktach KM 706/04: pismo do dłużnika z 14 lipca 2008 roku k. 523)

05 września 2008 roku Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Handlowe i Usługowe (...) Spółka z o.o. z siedzibą we W. wystąpił do Sądu (...) dla W. ze skargą na zwłokę i zaniechanie komornika B. G. w wykonaniu projektu planu podziału sumy 3.205.000 zł uzyskanej z egzekucji z nieruchomości, wnosząc o ponaglenie komornika i nakazanie mu wykonania niezwłocznie projektu podziału wskazanej kwoty. W uzasadnieniu skargi powód wskazał m.in., że zwlekание przez komornika z wykonywaniem obowiązków naraża go na dodatkowe nieuzasadnione koszty i odsetki, które wynoszą ponad 34.000 zł miesięcznie.

(dowód: skarga dłużnika z 05 września 2008 roku wraz z potwierdzeniem nadania listem poleconym k. 13-14)

16 października 2008 roku zostało doręczone komornikowi B. G. postanowienie Sądu (...) dla W. we W. Wydział I Cywilny z 30 czerwca 2008 roku ze stwierdzeniem prawomocności wraz z zobowiązaniem do przedłożenia w terminie 14 dni wszystkich akt komorniczych dotyczących egzekucji z nieruchomości dłużnika i projektu podziału sumy uzyskanej z egzekucji tej nieruchomości.

(dowód: dokumenty w aktach KM 706/04: pismo Sądu (...) dla W. z 08 października 2008 roku wraz z załącznikiem k. 498-500)

Sąd uwzględnił skargę dłużnika z 05 września 2008 roku i postanowieniem z 05 grudnia 2008 roku nakazał Komornikowi Sądowemu przy Sądzie (...) dla W. we W. B. G. sporządzenie projektu planu podziału kwoty uzyskanej z licytacji nieruchomości przy ul. (...) we W. i przedłożenie go wraz ze wszystkimi aktami komorniczymi, w których prowadzona jest egzekucja z tej nieruchomości Sądowi (do sygn. prowadzonego nadzoru nad egzekucją z nieruchomości I Co 1704/04) w terminie 14 dni. Postanowienie zostało doręczone komornikowi 12 grudnia 2008 roku.

(dowód: dokument w aktach KM 706/04: postanowienie Sądu (...) dla W. z 05 grudnia 2008 roku k. 504)

Pismem z 08 grudnia 2008 roku, doręczonym komornikowi B. G. 12 grudnia 2008 roku, Sąd (...) dla W. I Wydział Cywilny ponownie wezwał komornika do złożenia wszystkich akt komorniczych dotyczących egzekucji z nieruchomości powoda, położonej przy ul. (...) we W. wraz z projektem podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości, w terminie 14 dni pod rygorem zawiadomienia Prezesa Sądu (...) dla W. we W. Jednocześnie Sąd poinformował komornika, iż brak akt komorniczych wraz z projektem planu podziału uniemożliwia Sądowi podjęcie czynności zmierzających do wydania orzeczenia w przedmiocie planu podziału sumy uzyskanej z licytacji egzekwowanej nieruchomości i naraża Sąd, jak i komornika na złożenie przez dłużnika skargi na przewlekłość postępowania.

(dowód: dokument w aktach KM 706/04: pismo Sądu (...) dla W. z 5 grudnia 2008 roku k. 505,

dokument w aktach I Co 1704/04: zarządzenie z 03 grudnia 2008 roku k. 1269)

Pismem z 05 stycznia 2009 roku (doręczonym 07 stycznia 2009 roku) powód zwrócił się do komornika sądowego B. G. z prośbą o przesłanie informacji o stanie realizacji postępowania egzekucyjnego we wszystkich sprawach egzekucyjnych prowadzonych przez tegoż komornika przeciwko lub na rzecz firmy Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Handlowego i Usługowego (...) Spółki z o.o. z siedzibą we W., motywując swój wniosek koniecznością dokonania właściwych księgowania i ustalenia stanu należności i zobowiązań. Powód ponowił swą prośbę pismem z 25 lutego 2009 roku, doręczonym komornikowi 02 marca 2009 roku

(dowód: dokumenty w aktach KM 706/04: pismo powoda z 05 stycznia 2009 roku k. 506, pismo powoda z 25 lutego 2009 roku k. 513)

13 stycznia 2009 roku do kancelarii komornika B. G. wpłynęło pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego W. z zapytaniem czy został już sporządzony plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości należącej do dłużnika Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Handlowego i Usługowego (...) Spółki z o.o. z siedzibą we W., a jeśli tak, to w jakiej wysokości zostaną zaspokojone wierzytelności organu podatkowego. Z pytaniem o tożsamer treści organ podatkowy zwrócił się do komornika pismem doręczonym adresatowi 18 marca 2009 roku. W piśmie tym wskazano jednocześnie, iż dwa wcześniejsze pisma w tej sprawie (z 29 października 2008 roku i z 08 stycznia 2009 roku) pozostały bez odpowiedzi.

(dowód: dokumenty w aktach KM 706/04: pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego W. z 08 stycznia 2009 roku k. 507, pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego W. z 12 marca 2009 roku k. 514)

Pismem z 23 stycznia 2009 roku Wiceprezes ds. cywilnych Sądu (...) dla W. we W. ponownie zobowiązał komornika B. G. do przedłożenia wszystkich akt komorniczych dotyczących egzekucji z nieruchomości powoda położonej we W. przy ul. (...) wraz z projektem podziału sumy uzyskanej z egzekucji tej nieruchomości w terminie 14 dni pod rygorem podjęcia czynności nadzorczych przez Prezesa Sądu (...) dla W. we W.. Pismo to zostało doręczone adresatowi 13 lutego 2009 roku.

(dowód: dokument w aktach KM 706/04: pismo Wiceprezesa ds. cywilnych Sądu (...) dla W. I Wydział Cywilny z 23 stycznia 2009 roku k. 512)

Pismem z 02 marca 2009 roku SSR K. M. w Wydziale I Cywilnym Sądu (...) dla W. we W. zawiadomiła Prezesa tegoż Sądu, że w sprawie nadzoru nad egzekucją z nieruchomości dłużnika Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Handlowego i Usługowego (...) Spółki z o.o. z siedzibą we W. Komornik Sądowy przy Sądzie (...) dla W. B. G. nie wykonuje zarządzeń Przewodniczącego i Wiceprezesa ds. cywilnych oraz postanowienia Sądu wydanego na skutek skargi dłużnika.

(dowód: dokument w aktach I Co 1704/04: pismo SSR K. M. do Prezesa SR dla W. z 02 marca 2009 roku k. 1335)

Pismem z 25 marca 2009 roku powód ponownie wystąpił do Sądu (...) dla W. ze skargą na zwłokę i zaniechanie komornika sądowego B. G. w wykonaniu planu podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości przy ul. (...) we W. wnosząc o podjęcie przez Sąd odpowiednich decyzji umożliwiających sprawne dokonanie podziału sumy 3.205.000 zł pomiędzy jego wierzycieli.

(dowód: skarga z 25 marca 2009 roku k. 20-21)

Pismem z 06 kwietnia 2009 roku Prezes Sądu (...) dla W. we W. zwrócił się do komornika B. G. o przedłożenie w terminie 3 dni akt postępowania egzekucyjnych dot. egzekucji z nieruchomości dłużnika Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Handlowego i Usługowego (...) Spółki z o.o. z siedzibą we W. położonej we W. przy ul. (...), wskazując jednocześnie, iż

nie przedłożenie żądanych akt w określonym terminie spowoduje podjęcie kroków dyscyplinarnych przewidzianych w art. 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Pismo to doręczone zostało adresatowi 14 kwietnia 2009 roku.

(dowód: dokument w aktach KM 706/04: pismo Prezesa Sądu (...) dla W. z 06 kwietnia 2009 roku k. 515)

17 kwietnia 2009 roku asesor komorniczy M. P. z kancelarii komornika B. G. przekazał do Sądu (...) dla W. we W. wnioskowane akta spraw egzekucyjnych prowadzonych przeciwko dłużnikowi Przedsiębiorstwu Produkcyjno - Handlowemu i Usługowemu (...) Spółce z o.o. z siedzibą we W..

(dowód: dokument w aktach KM 706/04: pismo asesora komorniczego M. P. z 17 kwietnia 2009 roku wraz z potwierdzeniem odbioru k. 516-516v)

Pismem z 05 maja 2009 roku powód, w trybie przepisów ustawy z 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, wniósł do Sądu (...) we W. o stwierdzenie przewlekłości postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie (...) dla W. B. G. w sprawie KM 706/04 i innych w postaci zwłoki w wykonaniu planu podziału kwoty 3.205.000 zł uzyskanej z egzekucji nieruchomości położonej we W. przy ul. (...) oraz o nakazanie wskazanemu komornikowi niezwłocznego sporządzenia planu podziału wymienionej, uzyskanej z egzekucji sumy i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania skargowego. Odpis skargi wraz z zobowiązaniem ustosunkowania się do jej treści został doręczony komornikowi 09 czerwca 2009 roku.

(dowód: dokument w aktach KM 706/04: skarga powoda z 05 maja 2009 roku, k. 519-521, wezwanie Sądu (...) we W. z 05 czerwca 2009 roku k. 518)

Postanowieniem z 17 czerwca 2009 roku Sąd (...) dla W. Wydział I Cywilny sporządził plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości przy ul. (...) we W. w ten sposób, że ustalił sumę podlegającą podziałowi w wysokości 2.600.458,68 zł, wymienił wierzycieli uczestniczących w podziale oraz oznaczył sumy przypadające na rzecz każdego z nich. Na skutek rozpoznania zarzutów do planu podziału, zgłoszonych przez dłużnika oraz część wierzycieli, Sąd (...) dla W. Wydział I Cywilny postanowieniem z 02 lutego 2010 roku dokonał zmian w planie podziału z 17 czerwca 2009 roku. Ostatecznie Sąd (...) we W. Wydział II Cywilny Odwoławczy postanowieniem z 15 lipca 2010 r. ustalił sumę ulegającą podziałowi na kwotę 3.178.409,50 zł, która została rozdysponowana głównie pomiędzy wierzycieli: (...) Sp. z o.o., Gminę W., ZUS, Skarb Państwa-Urząd Skarbowy.

Suma uzyskana z egzekucji z nieruchomości nie wystarczyła na zaspokojenie wszystkich wierzytelności uczestniczących w podziale.

(dowód: dokumenty w aktach I Co 1704/04: postanowienie z 17 czerwca 2009 roku k. 1346-1352; postanowienie z 02 lutego 2010 roku k. 1526-1535; postanowienie z 15 lipca 2010 roku k. 1901-1907)

Postanowieniem z 22 czerwca 2009 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt II S 16/09, Sąd (...) we W. Wydział II Cywilny Odwoławczy oddalił skargę powoda w przedmiocie przewlekłości postępowania, wskazując w uzasadnieniu rozstrzygnięcia m.in., że wprowadzenie właściwego współdziałania komornika i Sądu nadzorującego egzekucję z nieruchomości umożliwiłoby wcześniejsze sporządzenie przez Sąd planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, jednakże ze względu na szereg okoliczności, takich jak m.in. wielość wierzycieli prowadzących i przyłączających się do egzekucji z pozostałych nieruchomości dłużnika, konieczność wyjaśnienia kwestii podziału zajętej nieruchomości położonej przy ul. (...) we W., stwierdzenie prawomocności postanowienia o przysądzeniu własności, wyjaśnienie kwestii zaspokojenia części wierzytelności z dochodów uzyskiwanych z zarządu oraz innych składników majątkowych dłużnika w trybie egzekucji administracyjnej, jak również z uwagi na fakt, że akta egzekucyjne zostały złożone w Sądzie przed wniesieniem skargi a plan podziału został sporządzony postanowieniem z 17 czerwca 2009 roku, nie sposób było uznać twierdzeń skarżącego za uzasadnione. Dodatkowo Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że również sam dłużnik przyczynił się do wydłużenia czasu trwania postępowania egzekucyjnego (poprzez złożenie wniosku o ponowne dokonanie opisu i oszacowania nieruchomości położonej we W. przy ul. (...) i zaniechanie aż do kwietnia 2009 roku

złożenia sprawozdań z zarządu zajętych nieruchomościami za 2008 rok). W toku postępowania wywołanego skargą komornik B. G. nie zajął żadnego stanowiska w sprawie.

(dowód: postanowienie Sądu (...) we W. II Wydział Cywilny Odwoławczy z 22 czerwca 2009 roku, sygn. akt II S 16/09 k. 229-234)

Z kwoty 3.205.000 zł wpłaconej przez nabywcę nieruchomości przy ul. (...) we W., a zaksięgowanej na rachunkach sum depozytowych, Sąd (...) dla W. zarządzeniami z 05 sierpnia 2010 roku, 16 sierpnia 2010 roku, 19 sierpnia 2010 roku i 23 sierpnia 2010 roku, nakazał przelać komornikowi B. G. cenę sprzedaży nieruchomości podlegającą podziałowi pomiędzy wierzycieli, tj. kwotę 3.178.409,50 zł celem wykonania planu podziału wynikającego z postanowień z 17 czerwca 2009 roku, 02 lutego 2010 roku i 15 lipca 2010 roku, zaś na konto dochodów Skarbu Państwa kwotę 26.590,50 zł tytułem wpisu od planu podziału.

(dowód: dokumenty w aktach I Co 1704/04: zarządzenia z 05 sierpnia 2010 roku, 16 sierpnia 2010 roku, 19 sierpnia 2010 roku, 23 sierpnia 2010 roku k. 1913, 1931-1934)

Do kwot uzyskanych z tytułu ceny nabycia nieruchomości, zaksięgowanych na rachunku depozytowym Sądu (...) dla W. (tj. 3.138.880 zł oraz 66.120 zł) doliczone zostało oprocentowanie narosłe od daty wpłaty do daty prawomocności postanowienia o przysądzeniu, tj. 30 września 2008 roku, a następnie od 01 października 2008 roku do 24 sierpnia 2010 roku w łącznej kwocie 94.722,33 zł.

(dowód: wyliczenie odsetek k. 259-260)

O powyższej okoliczności Sąd (...) dla W. we W., zarządzeniem z 25 sierpnia 2010 roku, poinformował komornika sądowego B. G., zobowiązując go jednocześnie do sporządzenia w terminie 14 dni uzupełniającego projektu planu podziału obejmującego odsetki od ceny nabycia nieruchomości za okres od uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności do sporządzenia planu podziału, tj.: odsetki od kwoty 3.138.880 zł za okres od 01 października 2008 roku do 24 sierpnia 2010 roku i odsetki od kwoty 66.120 zł za okres od 01 października 2008 roku do 24 sierpnia 2010 roku.

(dowód: zarządzenie z 25 sierpnia 2010 roku k. 288,

dokument w aktach I Co 1704/04: zobowiązanie z 26 sierpnia 2010 roku k. 1939)

Zarządzeniem z 26 sierpnia 2010 roku Sąd (...) dla W. nakazał zwrócić T. G. kwotę stanowiącą równowartość odsetek naliczonych od kwoty 3.138.880 zł za okres od 20 czerwca 2008 roku do 30 września 2008 roku, a od kwoty 66.120 zł za okres od 04 sierpnia 2008 roku do 30 września 2008 roku.

(dowód: dokument w aktach I Co 1704/04: zarządzenie z 26 sierpnia 2010 roku k. 1938)

16 grudnia 2010 roku komornik sądowy B. G. sporządził projekt planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji w wysokości 94.722,33 zł stanowiącej odsetki od kwot zaksięgowanych na rachunku, przeznaczając ją na zaspokojenie części należących do kategorii I kosztów egzekucyjnych oraz należących do kategorii VII części należności zgłoszonych przez wierzycieli dłużnika.

(dowód: projekt planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji z 16 września 2010 roku k. 261-268)

Postanowieniem z 04 lutego 2011 roku Sąd sprawujący nadzór nad egzekucją z nieruchomości dłużnika ustalił, iż uzupełniającemu podziałowi podlega kwota odsetek w wysokości 76.189,20 zł, dokonując jednocześnie ustalenia wierzycieli uczestniczących w jej podziale oraz kwot przypadających na rzecz każdego z nich. Kolejnym postanowieniem z 21 lipca 2011 roku Sąd (...) dla W. zmienił plan podziału ustalony postanowieniem z 04 lutego 2011 roku w ten sposób, że ustalił, iż uzupełniającemu podziałowi pomiędzy wierzycieli podlega kwota odsetek w wysokości 78.189,20 zł oraz dokonał jej rozliczenia pomiędzy uczestniczącymi w planie podziału wierzycieli powoda.

W postanowieniu tym Sąd polecił komornikowi B. G. wykonanie planu podziału po jego uprawomocnieniu się oraz stwierdził, że suma uzyskana z egzekucji nieruchomości nie wystarcza na zaspokojenie pozostałych wierzytelności uczestniczących w podziale.

(dowód: postanowienie Sądu (...) dla W. z 04 lutego 2011 roku, sygn. akt I Co 1704/04 k. 269-273,

dokument w aktach KM 706/04: postanowienie Sądu (...) dla W. z 21 lipca 2011 roku k. 982-984)

21 grudnia 2011 roku (data stempla pocztowego) powód złożył w Sądzie (...) dla W. wniosek o zaniechanie pozwanego do próby ugodowej w sprawie zapłaty kwoty 111.000 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem zaniechanie przy wykonywaniu czynności przez Komornika Sądowego przy Sądzie (...) dla W. B. G., a polegające w jego ocenie na nieuzasadnionej zwłoce w zakresie przekazania akt egzekucyjnych Sądowi, trwającej od 28 grudnia 2008 roku do 17 kwietnia 2009 roku, a tym samym zwłoce w sporządzeniu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości. Do zawarcia ugody nie doszło.

(dowód: dokumenty w aktach sprawy prowadzonej przez Sąd (...) dla W. we W. IX Wydział Cywilny pod sygnaturą: IX Co 2245/11: wniosek o zaniechanie do próby ugodowej z 20 grudnia 2011 roku wraz z dowodem nadania przesyłką poleconą, zawiadomienie o posiedzeniu Sądu z 07 lutego 2012 roku, protokół rozprawy cywilnej z 01 marca 2012 roku)

Według zasad przyjętych w NBP, do naliczania odsetek na rachunkach sum depozytowych Sądu (...) dla W. wartość stopy procentowej wynosiła:

- od 28 grudnia 2008 roku do 27 stycznia 2009 roku – 1,58;

- od 28 stycznia 2009 roku do 25 lutego 2009 roku – 1,35;

- od 26 lutego 2009 roku do 25 marca 2009 roku – 1,28;

- od 26 marca 2009 roku do 17 kwietnia 2009 roku – 1,20.

(dowód: pismo Oddziału (...) Sądu (...) dla W. z 01 października 2013 roku k. 235)

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszym postępowaniu powód Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Handlowe i Usługowe (...) Spółka. z o.o. we W. domagał się od pozwanego Skarbu Państwa – Prezesa Sądu (...) we W. odszkodowania w kwocie 112.214,52 zł za szkodę wynikłą z zaniechania podjęcia czynności przez Komornika Sądowego przy Sądzie (...) dla W. B. G., prowadzącego postępowanie egzekucyjne przeciwko powodowi.

W ocenie powoda komornik ten, wobec ignorowania poleceń Sądu sprawującego nadzór nad postępowaniem egzekucyjnym, ponosi odpowiedzialność za kilkumiesięczną zwłokę w sporządzeniu planu sumy uzyskanej z egzekucji, a tym samym za wyrządzenie powodowi szkody poprzez zwiększenie jego zadłużenia względem egzekwujących wierzycieli, na skutek doliczania do zaległych należności odsetek ustawowych przez czas opieszałości komornika, to jest w okresie od 28 grudnia 2008 roku do 17 kwietnia 2009 roku.

Okoliczności faktyczne rozpoznawanej sprawy, a odnoszące się do przebiegu postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko powodowi przez komornika sądowego B. G. były w zasadzie niesporne pomiędzy stronami. Wynikały one przede wszystkim z dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania egzekucyjnego o sygnaturze KM 706/04 oraz związanego z nim postępowania w przedmiocie nadzoru nad egzekucją z nieruchomości, prowadzonego przez Sąd (...) dla W. I Wydział Cywilny, pod sygnaturą I Co 1704/04.

W realiach niniejszej sprawy podstawą odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa – Prezesa Sądu (...) we W. jest przepis art. 23 ust. 1 i 3 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jednolity Dz. U. z 2011 roku Nr 231, poz. 1376 ze zm.). Stosownie do art. 23 ust. 1 tej ustawy komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie i zaniechanie przy wykonywaniu czynności. Natomiast odpowiedzialność pozwanego Skarbu Państwa znajduje oparcie w przepisie art. 23 ust. 3 tej ustawy, określającym solidarną odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkodę wraz z komornikiem (w analizowanej sprawie – w osobie Komornika Sądowego przy Sądzie (...) dla W. B. G.). Przy czym dodać w tym miejscu należy, że w postępowaniu sądowym w sprawie dotyczącej solidtarnej odpowiedzialności Skarbu Państwa z komornikiem czynności procesowe – zgodnie z art. 67 § 2 k.p.c. – powinien podejmować za Skarb Państwa Prezes Sądu (...) sprawujący nadzór nad sądem rejonowym, przy którym działa komornik (vide wyrok Sądu Najwyższego z 24 maja 2007 roku, sygn. akt II CSK 44/07, LEX numer 287733).

W pierwszej kolejności, zanim zaistniała potrzeba zbadania spełnienia w niniejszym przypadku przesłanek tej odpowiedzialności, zasła konieczność ustosunkowania się do podniesionego przez pozwanego Skarb Państwa zarzutu przedawnienia roszczenia powoda. Uwzględnienie takiego zarzutu skutkować bowiem musi automatycznie oddaleniem powództwa.

W tym miejscu wskazać należy, że zarówno w czasie uprzednio obowiązującego przepisu art. 442 § 1 k.c., jak i obecnie obowiązującego od 10 sierpnia 2007 roku art. 442¹ § 1 k.c. (wprowadzony poprzez art. 1 pkt 2 ustawy z 16 lutego 2007 roku o zmianie ustawy – kodeks cywilny, Dz. U Nr 80, poz. 538) obowiązuje trzyletni okres przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, a zatem i szkody wyrządzonej przez komornika, których podstawą są przepisy art. 23 ustawy o komornikach, opartej na reżimie odpowiedzialności deliktowej (o czym będzie mowa w szczególności w dalszej części rozważań). Rozpoczęcie zaś tak określonego biegu przedawnienia uzależnione jest od momentu powzięcia przez poszkodowanego wiedzy tak o szkodzie, jaki i osobie zobowiązanej do jej naprawienia z tym, że o ile terminy powzięcia tych wiadomości nie będą tożsame (uzyskane w tym samym czasie) termin przedawnienia rozpocznie swój bieg od terminu, w którym poszkodowany powziął wiedzę co do drugiej z tych przesłanek, a zatem terminu późniejszego w stosunku do wiedzy już posiadanej, czy to co do szkody, czy to co do osoby zobowiązanej do jej naprawienia. W razie rozbieżności w tych terminach, termin przedawnienia nie może w dochodzeniu takich roszczeń (oczywiście poza wyjątkami o których stanowi § 2 i § 3 art. 442¹ k.c., które to wyjątki nie odnoszą się do sporu) być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie szkodę wywołujące. Nie wydaje się z kolei, aby tak w doktrynie, jak i orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych (vide: uchwała Sądu Najwyższego z 11 lutego 1963 roku, III PO 6/62 – OSN Nr 5, poz. 87 OSN 1964 rok, wyrok Sądu Najwyższego z 24 listopada 1971 roku, I CR 491/71 – OSN Nr 5, poz. 195 z 1972 roku) pozostawało sporne, że również wiedza co do rozmiaru szkody jest warunkiem niezbędnym do ustalenia wiedzy poszkodowanego w zakresie terminu a tempore scientiae. Samo bowiem ustalenie faktu co do terminu powzięcia przez poszkodowanego wiedzy co do powstania u niego w ogóle szkody, w rozumieniu art. 361 k.c., jest okolicznością spełniającą wymogi przypisania poszkodowanemu wiedzy w tym zakresie, jako okoliczności obiektywnej i sprawdzalnej. O „dowiedzeniu się o szkodzie można mówić wtedy, gdy poszkodowany zdaje sobie sprawę z ujemnych następstw zdarzenia wskazujących na fakt powstania szkody” czyli ma „świadomość doznanej szkody” (takt też m.in. Sąd Najwyższy wyroku z 21 października 2011 roku, sygn. akt CSK 46/11). Wystarczy zatem, dla ustalenia momentu dowiedzenia się o szkodzie – ustalenie momentu, w którym poszkodowany zdał sobie sprawę z ujemnych następstw zdarzenia wskazującego na fakt powstania szkody, czyli – gdy ma już świadomość doznanej szkody, aczkolwiek nie zna jeszcze jej rozmiarów. Wystarczy powzięcie przez poszkodowanego wiadomości o samym zaistnieniu szkody, a nie o jej rozmiarach i trwałości następstw. (vide Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z 16 lutego 2012 roku sygn. akt III APa 51/11, I Ca 200/12 z 20 września 2012 roku). Należało zatem zaaprobować pogląd, że dla rozpoczęcia biegu terminu nie jest konieczne, aby poszkodowany, który dowiedział się o szkodzie, znał już rzeczywisty rozmiar szkody (vide uchwała Sadu Najwyższego z 11 lutego 1963 roku, sygn. akt III PO 6/62, OSN 1964, Nr 5, poz. 87 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 24 listopada 1971 roku, sygn. akt I CR 491/71, OSN 197, Nr 5, poz. 95). Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela też w pełnej rozciągłości argumentację Sądu Najwyższego wyrażoną w wyroku z 10 lutego 2010 roku (sygn. akt V CSK 272/09, LEX numer 578166), zgodnie

z którą chwilą dowiedzenia się poszkodowanego o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia jest moment otrzymania przez poszkodowanego takich informacji, które obiektywnie oceniając, pozwalają z wystarczająco dużą dozą prawdopodobieństwa przypisać sprawstwo określonemu podmiotowi (vide wyrok Sądu Najwyższego z 04 marca 2005 roku, sygn. akt III CK 408/04, LEX numer 152447). W sytuacji, gdy szkodę wyrządziło bezprawne działanie funkcjonariusza państwowego, poszkodowany do czasu ustalenia we właściwym trybie, że działanie to było bezprawne, nie ma tak naprawdę podstaw do stwierdzenia, iż funkcjonariusz lub Skarb Państwa odpowiadają wobec niego z tytułu czynu niedozwolonego. Należy więc uznać, że samo podejrzenie czy przypuszczenie, a nawet subiektywne przekonanie poszkodowanego, iż funkcjonariusz państwowy swoim działaniem wyrządził mu szkodę nie jest równoznaczne z uzyskaniem wiarygodnej informacji w tym względzie. Dopiero, gdy poszkodowany z kompetentnych źródeł dowiedział się o bezprawności działania funkcjonariusza państwowego, można uznać, że „dowiedział się” o osobie obowiązanej do naprawienia szkody, w rozumieniu art. 442 § 1 i art. 442¹ § 1 k.c., a także, że „dowiedział się o czynności lub zaniechaniu komornika”, w rozumieniu art. 769 § 3 k.p.c. (vide wyroki Sądu Najwyższego z 15 listopada 2006 roku, sygn. akt I UK 150/06, OSNP 2008/1-2/19 i z 19 października 2005 roku, sygn. akt V CK 213/05).

Mając na uwadze powyższe rozważania, w ocenie Sądu momentem, z którym należy wiązać istnienie u powoda wiedzy zarówno co do szkody, jaki i osoby obowiązanej do jej naprawienia, jest dzień następujący po upływie 14 dniowego terminu wyznaczonego przez Sąd (...) dla W. postanowieniem z 05 grudnia 2012 roku komornikowi sądowemu B. G. na sporządzenie projektu planu podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży licytacyjnej nieruchomości oraz przedłożenie go wraz ze wszystkimi aktami komorniczymi dotyczącymi egzekucji z nieruchomości dłużnika PPHU (...) Sp. z o.o., to jest 27 grudnia 2008 roku.

Zdaniem Sądu powód już we wrześniu 2008 roku mógł mieć subiektywną świadomość, czy przeświadczenie, że zaniechanie podejmowania przez komornika B. G. czynności egzekucyjnych w realiach tego przypadku wyrządza mu szkodę, mógł także uważać takie działania komornika za niezgodne z prawem. Faktycznie świadczy o tym chociażby wniesienie przez powoda skargi na zaniechanie komornika sądowego 05 września 2008 roku, w której wskazał, że przedłużający się brak dalszych czynności egzekucyjnych powoduje zwiększenie jego zaległości względem wierzycieli oraz rodzi dodatkowe koszty egzekucyjne. Niemniej jednak Sąd (...) pragnie wyraźnie podkreślić, że takiego rodzaju subiektywne przekonanie powoda zostało potwierdzone przez podmiot najbardziej kompetentny, tj. przez sąd, dopiero w wyniku rozpoznania jego skargi na zaniechanie czynności przez komornika. To zaś nastąpiło dopiero w postanowieniu Sądu (...) dla W. Wydział I Cywilny z 05 grudnia 2008 roku, w którym Sąd nakazał komornikowi właśnie dokonanie zaniechanych czynności egzekucyjnych (to jest sporządzenie projektu planu podziału kwoty uzyskanej z licytacji nieruchomości przy ul. (...) we W. oraz przedłożenie go wraz z aktami egzekucyjnymi). Z momentem bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego w tym postanowieniu powód „dowiedział się” zatem z pewnego źródła o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia, w rozumieniu art. 442⁽¹⁾ § 1 k.c. Od tego zatem momentu rozpoczął swój bieg trzyletni termin przedawnienia roszczenia, który został przerwany przez powoda 21 grudnia 2011 roku z uwagi na skuteczne zainicjowanie przez niego postępowania o zawezwanie pozwanego do próby ugodowej (stosownie do art. 123 § 1 pkt 1 k.c.). To zaś z kolei oznacza, że powództwo z 21 grudnia 2012 roku było wywiedzione przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Handlowe i Usługowe (...) Spółkę z o.o. z siedzibą we W. przed upływem terminu przedawnienia, który rozpoczął swój bieg na nowo po zakończeniu postępowania wywołanego próbą ugodową.

Mając na uwadze taką argumentację zgłoszony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia powoda nie zasługiwał na uwzględnienie.

W tym stanie rzeczy należało ocenić ziszczenie się przesłanek odpowiedzialności komornika sądowego B. G. pod kątem dyspozycji przepisu art. 23 ust. 1 powołanej ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, albowiem wprost od przesądzenia tych kwestii, w myśl art. 23 ust. 3 u.k.s.e., uzależniona była odpowiedzialność Skarbu Państwa – Prezesa Sądu (...) we W..

Jak trafnie podkreśla się w judykaturze, komornika nie łączy ze stronami postępowania egzekucyjnego stosunek o charakterze cywilnoprawnym (np. stosunek zlecenia), lecz stosunek publicznoprawny. Stąd powszechnie wywodzi się,

że wyrządzenie przez komornika szkody stronie postępowania egzekucyjnego w ramach stosunku publicznoprawnego należy rozpatrywać w świetle przepisów o odpowiedzialności deliktowej (vide wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 20 stycznia 2004 roku, sygn. akt SK 26/03, OTK-A 2004/1/3; uchwała Sądu Najwyższego z 13 października 2004 roku, sygn. akt III CZP 54/04, OSNC 2005/10/168).

Zgodnie z art. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji komornik sądowy jest funkcjonariuszem publicznym działającym przy sądzie rejonowym. Należy go zaliczyć do organów władzy publicznej, wykonujących powierzone przez ustawę zadania przymusowego wykonywania orzeczeń sądowych. Z tej racji odpowiedzialność odszkodowawcza za szkodę wyrządzoną przez komornika przy wykonywaniu władzy publicznej mieści się w ramach konstytucyjnego modelu odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną w wyniku niezgodnych z prawem działań organu władzy publicznej, przewidzianego w art. 77 ust. 1 Konstytucji. Art. 23 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji odsyła do ogólnych reguł odpowiedzialności deliktowej, odesłanie to nie może pominąć konstytucyjnego modelu odpowiedzialności odszkodowawczej za szkodę wyrządzoną wykonywaniem władzy publicznej. W konsekwencji odpowiedzialność odszkodowawcza komorników oparta na podstawie art. 23 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji zachodzi w wypadkach wyrządzenia przez nich szkody działaniami sprzecznymi z prawem, niezależnie od winy wymaganej na zasadach ogólnych art. 415 k.c. (vide wyroki Sądu Najwyższego z 27 marca 2008 roku, sygn. akt III CSK 376/07, LEX numer 385587; z 16 marca 2007 roku, sygn. akt III CSK 381/06, OSNC 2008/2/28; z 10 lutego 2010 roku, sygn. akt V CSK 279/09, LEX numer 585901). Dla określenia odpowiedzialności odszkodowawczej komornika miarodajne są więc ogólne przesłanki odpowiedzialności deliktowej przewidziane w art. 415 k.c. (szkoda, niezgodne z prawem zachowanie sprawcy oraz adekwatny związek przyczynowy), za wyjątkiem winy jako zasady tej odpowiedzialności. Przy czym brak zaistnienia którejkolwiek z przesłanek uniemożliwia uwzględnienie powództwa.

W realiach rozpoznawanej sprawy nie ulega wątpliwości, że komornik sądowy B. G. prowadzący postępowanie egzekucyjne z majątku powoda przez okres kilku miesięcy (to jest od momentu uprawomocnienia się postanowienia Sądu (...) dla W. w przedmiocie przysądzenia własności, to jest 30 września 2008 roku do momentu dostarczenia przez asesora komorniczego akt postępowania egzekucyjnego dotyczącego spółki PPHU (...) Spółki z o.o., to jest 17 kwietnia 2009 roku) nie podejmował żadnych czynności zmierzających do dokonania podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży licytacyjnej nieruchomości PPHU (...) Spółki z o.o., pomiędzy wierzycieli egzekwujących, ignorując w tym względzie (bez jakiegokolwiek usprawiedliwienia) nie tylko monity stron postępowania egzekucyjnego, ale również wielokrotne wezwania sądu sprawującego nadzór nad tym postępowaniem, zobowiązujące go do sporządzenia projektu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji oraz przedłożenia akt postępowania egzekucyjnego. Na fakt bezczynności komornika w tym zakresie wskazują wprost dokumenty zgromadzone w aktach spraw KM 706/04 oraz I Co 1704/04.

Jak przyjmuje się w doktrynie i orzecznictwie termin „zachowanie niezgodne z prawem” należy rozumieć jako zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej. Niezgodność z prawem musi być rozumiana ściśle, zgodnie z konstytucyjnym ujęciem źródeł prawa (art. 87-94 Konstytucji RP). Niezgodne z prawem będzie zatem działanie sprzeczne z przepisem Konstytucji RP, ustawy, ratyfikowanej umowy międzynarodowej, rozporządzenia, aktem prawa miejscowego czy przepisem powszechnie obowiązującego aktu prawa europejskiego. Pojęcie niezgodności z prawem na gruncie komentowanego przepisu nie obejmuje natomiast naruszeń norm moralnych i obyczajowych, określanych terminem „zasad współżycia społecznego” lub „dobrych obyczajów”. Jak słusznie zauważył pozwany, w obowiązującym dla niniejszej sprawy porządku prawnym, brak jest regulacji obligujących komornika sądowego do sporządzenia projektu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, czy też wskazujących termin na dokonanie tej czynności (w szczególności obowiązku takiego nie nakłada przepis art. 1035 k.p.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego z 2005 roku). Co więcej, nie ma też przepisów określających termin na przekazanie przez komornika do sądu sprawującego nadzór nad egzekucją, akt postępowania egzekucyjnego celem sporządzenia przez sąd takiego planu, bądź zatwierdzenia projektu planu przedłożonego przez komornika.

Jednakże zauważyć jednocześnie należy, że stosownie do treści art. 3 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o komornikach sądowych i egzekucji przy wykonywaniu czynności komornik podlega orzeczeniom sądu i prezesowi sądu rejonowego,

przy którym działa. Przepis ten jest ściśle powiązany z normą art. 759 § 2 k.p.c., która uprawnia sąd do wydawania komornikowi zarządzeń zmierzających do zapewnienia należytego wykonywania egzekucji oraz do usuwania stwierdzonych uchybień, co należy do instrumentów nadzoru judykacyjnego. Nadzór ten jest wykonywany przez sąd w odniesieniu do czynności egzekucyjnych komornika, które nie podlegają nadzorowi administracyjnemu sprawowanemu przez Ministra Sprawiedliwości i prezesów sądów bądź nadzorowi samorządu komorniczego.

W niniejszej sprawie, jak to zostało ustalone, po uprawomocnieniu się postanowienia o przysądzeniu prawa użytkownika wieczystego nieruchomości dłużnika PPHU (...) Spółki z o.o. położonej we W. przy ul. (...) we W., 16 października 2008 roku Sąd (...) dla W. we W. doręczył komornikowi B. G. odpis tego orzeczenia ze stwierdzeniem prawomocności i wezwał go do złożenia wszystkich akt komorniczych dotyczących egzekucji z tej nieruchomości wraz z projektem podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży tej nieruchomości w terminie 14 dni. Wobec niewykonania zarządzenia przez komornika, ponaglono go o akta egzekucyjne wraz z projektem planu podziału w terminie 14 dni pod rygorem zawiadomienia Prezesa Sądu (...) dla W.. Zarządzenie to zostało doręczone komornikowi 12 grudnia 2008 roku i nie zostało wykonane. Pismem z 23 stycznia 2009 roku Wiceprezes ds. cywilnych Sądu (...) dla W. ponownie zwrócił się do komornika B. G. o złożenie wnioskowanych akt wraz z projektem planu podziału. I to wezwanie, doręczone komornikowi 13 lutego 2009 roku, nie zostało wykonane. Jednocześnie na skutek skargi powoda na zaniechanie komornika B. G. w podejmowaniu czynności egzekucyjnych, Sąd sprawujący nadzór nad tym postępowaniem uwzględnił skargę postanowieniem z 05 grudnia 2008 roku nakazując komornikowi sporządzenie projektu planu podziału kwoty uzyskanej z licytacji nieruchomości dłużnika przy ul. (...) we W. i przedłożenie go wraz ze wszystkimi aktami komorniczymi, w których prowadzona jest egzekucja z tej nieruchomości Sądowi (...) dla W. we W. w terminie 14 dni. Ostatecznie, dopiero wezwanie Prezesa Sądu (...) dla W. z zagrożeniem podjęcia kroków na drodze dyscyplinarnej, zaowocowało tym, że 17 kwietnia 2009 roku pracownik kancelarii prowadzonej przez komornika B. G. złożył w tym sądzie wnioskowane akta egzekucyjne.

Zdaniem Sądu niczym nieusprawiedliwione, niestosowanie się przez komornika B. G. do zarządzeń oraz postanowień sądu sprawującego nadzór nad prowadzonym przez niego postępowaniem egzekucyjnym, w świetle powołanych przepisów ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz kodeksu postępowania cywilnego przesądza jednoznacznie o bezprawności takiego postępowania.

Jednakże, jak już wyżej zaakcentowano, przy ocenie roszczeń o naprawienie szkody wywołanej działaniem bezprawnym (art. 415 k.c. oraz art. 417 k.c.) niezbędną przesłankę dla uwzględnienia powództwa odszkodowawczego stanowi również istnienie związku przyczynowego w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. pomiędzy szkodą a zdarzeniem ją powodującym. Przy czym, w świetle powyższego przepisu dla stwierdzenia istnienia związku przyczynowego nie wystarcza jakiegokolwiek powiązanie przyczynowe między zachowaniem poszkodowanego a powstaniem lub zwiększeniem szkody. Musi to być związek przyczynowy normalny, zwany też adekwatnym, co oznacza, że z grupy wszelkich możliwych skutków danego zdarzenia odpowiedzialność odszkodowawczą rodzą tylko te, które stanowią normalne następstwa danego działania i zaniechania. Odpowiedzialność ta nie może więc obejmować wszelkich następstw, które pozostają w ogólnym związku przyczynowym z danym zdarzeniem. Innymi słowy związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. między określonym zdarzeniem, a szkodą zachodzi wówczas, gdy w danym układzie stosunków i warunków oraz w zwyczajnym biegu rzeczy, bez zaistnienia szczególnych okoliczności szkoda jest normalnym następstwem tego rodzaju zdarzeń. Przez pojęcie związku przyczynowego rozumieć należy obiektywnie istniejącą zależność pomiędzy zdarzeniami, z których jedno są przyczyną drugich, przy czym zdarzenie następne pozostaje w takiej zależności, że nie mogłoby powstać bez istnienia zdarzenia poprzedniego. Przy dokonywaniu oceny normalności nie jest konieczne ustalenie, że każdorazowo zaistnienie danej przyczyny towarzyszy badany skutek. Normalnymi następstwami zdarzenia, którego wynikała szkoda, są następstwa jakie tego rodzaju zdarzenie jest w ogóle w stanie wywołać i w zwyczajnym biegu rzeczy, a nie tylko na skutek szczególnego zbiegu okoliczności.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie zachodzi związek przyczynowy pomiędzy bezprawnym postępowaniem komornika sądowego B. G., a szkodą doznaną przez powoda. Doliczenie odsetek ustawowych od należności głównych wierzycieli egzekwujących jest bowiem bezpośrednią konsekwencją nieregulowania przez powoda PPHU (...) Spółki z o.o. jego długów w terminie ich wymagalności, a nie działania, czy też zaniechania innych podmiotów (w tym

przypadku komornika). Celem postępowania egzekucyjnego jest właśnie przymusowa realizacja praw wierzycieli ustalonych tytułami egzekucyjnymi zaopatrzonymi w klauzule wykonalności ze wszystkimi tego konsekwencjami. W razie zatem wszczęcia egzekucji przez uprawniony organ egzekucyjny dłużnik może albo uregulować swój dług dobrowolnie, albo też zmuszony jest znosić przymusową egzekucję wierzytelności ze swojego majątku, narażając się tym samym na dodatkowe, niejednokrotnie bardzo wysokie koszty, tym wyższe im dłużej trwa postępowanie egzekucyjne. Oczywiście nie ulega wątpliwości, że postępowanie egzekucyjne nie powinno być bez potrzeby przedłużane przez organy egzekucyjne. Jeśli jednak taka okoliczność ma miejsce to dłużnikowi w takim wypadku przysługuje prawo wystąpienia do właściwego sądu – w trybie przepisów ustawy z 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jednolity Dz. U. z 2004 roku Nr 179, poz. 1843) ze skargą na przewlekłość postępowania, a w dalszej kolejności (w razie uwzględnienia jego skargi – to jest stwierdzenia takiej przewlekłości) prawo domagania się w odrębnym postępowaniu naprawienia szkody wynikłej ze stwierdzonej przewlekłości. W niniejszej sprawie, jak wykazało postępowanie dowodowe powód skorzystał z tej możliwości i 05 maja 2009 roku wniósł do Sądu (...) we W. o stwierdzenie przewlekłości postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko niemu przez komornika sądowego B. G.. Jednakże skarga powoda została prawomocnie oddalona postanowieniem z 22 czerwca 2009 roku.

Na marginesie dodać można także, że samo „terminowe” przekazanie akt przez organ egzekucyjny, nie stanowiłoby gwarancji podjęcia niezwłocznych czynności przez Sąd nadzorujący egzekucję, co także – w zakresie oceny rozmiaru szkody powoda – skutkować musi oceną niemożliwości wykazania wysokości poniesionej szkody.

Wobec zatem niewykazania przez powoda zaistnienia wszystkich przesłanek niezbędnych do przypisania komornikowi sądowemu B. G. odpowiedzialności za szkodę, powództwo przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu (...) we W., należało oddalić, o czym Sąd orzekł w punkcie I. sentencji wyroku.

W tym miejscu należy jedynie dodać, że w tej sytuacji zbędne było dokonywanie szczegółowych ustaleń oraz czynienie rozważań w zakresie rozmiaru i wysokości doznanej przez powoda szkody, a wyrażającej się w zwiększeniu jego zadłużenia względem wierzycieli egzekwujących poprzez doliczenie odsetek ustawowych do kwot należności głównych za czas bezczynności komornika. W ocenie Sądu takie postępowanie pozostawałoby bowiem w oczywistej sprzeczności z ekonomią procesową. Stąd też sąd oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości, który do dowód został powołany właśnie na okoliczność wyliczenia szkody, jaką poniósł powód na skutek zaniechania przez komornika sądowego B. G. przekazania właściwemu sądowi w okresie od 28 grudnia 2008 roku do 17 kwietnia 2009 roku akt postępowania egzekucyjnego.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w punkcie II. sentencji wyroku oparto na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. oraz art. 11 ust. 3 ustawy z 08 lipca 2005 roku o Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 1150). Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy i zwrotu kosztów celowych, obowiązek zwrotu tychże kosztów spoczywał na powodzie, jako na stronie przegrywającej sprawę. Koszty poniesione przez pozwanego obejmowały kwotę 3.600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika (§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu; tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 461).

Dodatkowo w punkcie III. sentencji wyroku, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 roku Nr 90, poz. 594 ze zm.) Sąd obciążył Skarb Państwa brakującą opłatą od pozwu, od obowiązku uiszczenia której powód został zwolniony.